

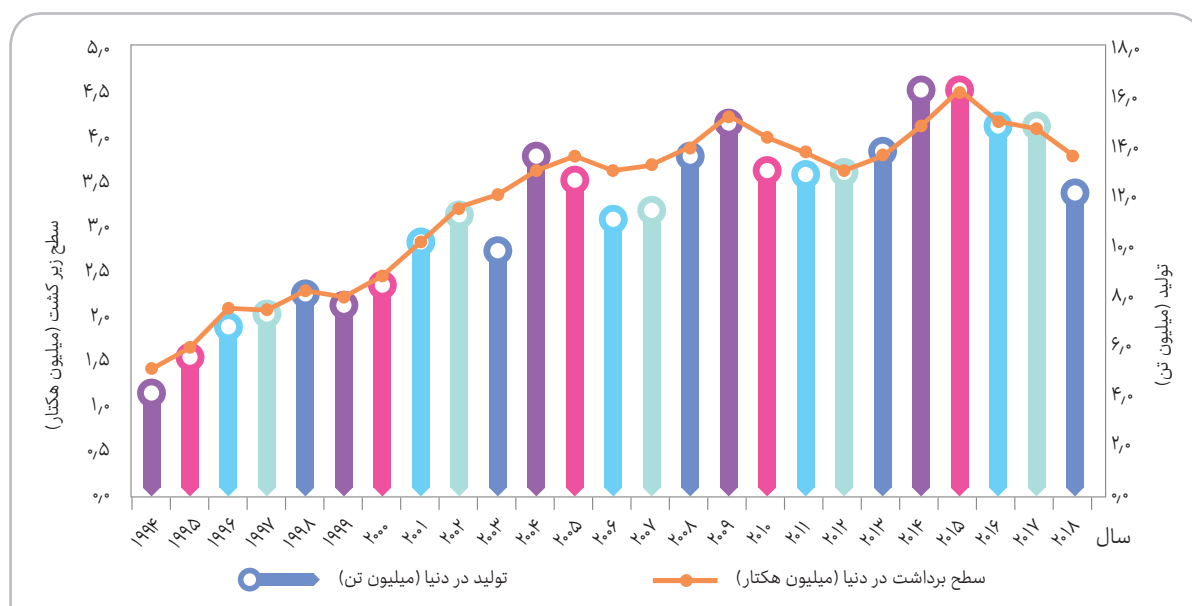

بهره‌برداری از ظرفیت اراضی شالیزاری برای تولید علوفه با کشت تریتیکاله به‌عنوان کشت دوم

موسسه تحقیقات برنج کشور^۱

بیان مسئله

توسعه کشت دوم بعد از برداشت برنج یکی از راهکارهای اساسی برای افزایش تولید و درآمد کشاورزان در استان‌های شمالی کشور می‌باشد.

شکل ۱- وضعیت سطح زیر کشت و تولید محصول تریتیکاله در دنیا (۱۹۹۴-۲۰۱۸)

۱. روح اله یوسفی، مریم حسینی چالشتی، علی‌اکبر عبادی و کبری تجدیدی طلب

با توجه به هزینه بالا، تأمین علوفه مورد نیاز دامداری‌ها با مشکلات عدیده‌ای همراه می‌باشد. در این خصوص توسعه کشت گیاهان علوفه‌ای از قبیل تریپیکاله به صورت کشت دوم در شالیزارهای برنج می‌تواند راهکاری مفید باشد. با استفاده از پتانسیل و ظرفیت‌های موجود در اراضی شالیزاری می‌توان از کشت تریپیکاله برای تأمین بخشی از علوفه مورد نیاز استفاده نمود. کشت این گیاه علاوه بر تأمین علوفه، با تقویم زراعی برنج کمترین تداخل را داشته و هزینه تولید آن نسبت به سایر محصولات کمتر می‌باشد.

● معرفی دستاورد

به منظور تعیین بهترین گیاه مناسب برای کشت دوم در شالیزارهای برنج، گیاهان علوفه‌ای از قبیل تریپیکاله، شبدر و چغندر علوفه‌ای در پایلوت کشت دوم اراضی شالیزاری موسسه تحقیقات برنج کشور صورت پذیرفت. نتایج این بررسی‌ها نشان داد که کشت تریپیکاله به‌عنوان مناسب‌ترین علوفه برای کشت در اراضی شالیزاری به‌عنوان کشت دوم می‌باشد. عملکرد تریپیکاله با میزان تولید علوفه‌تر با میانگین ۳۳۵۴ و علوفه خشک ۳۸۹۰ کیلوگرم در هکتار نسبت به شبدر و چغندر علوفه‌ای بالاتر بوده و می‌تواند به‌عنوان کشت دوم بعد از برنج توصیه شود.

● فرایند تجاری سازی

در سال زراعی ۱۴۰۰ برنامه‌ریزی لازم برای زیر کشت قرار گرفتن بخشی از اراضی شالیزاری شمال کشور صورت پذیرفته و پایلوت‌های ترویجی کشت تریپیکاله نیز در این مناطق در نظر گرفته شده است. همچنین در قالب برنامه‌های ترویجی آموزش‌های لازم به بهره‌برداران و کارشناسان داده شده است. در گام بعدی برای ترویج بیشتر کشت تریپیکاله در مراحل رشد محصول بازدیدهای ترویجی برای بهره‌برداران از شهرستان‌های مختلف استان برگزار می‌شود. تمهیدات لازم برای سیلوی علوفه تریپیکاله نیز در دست انجام است.

● پتانسیل اقتصادی و اثر بخشی

۱ جبران بخشی از کمبود علوفه کشور با هدف گذاری افزایش سطح زیر کشت در اراضی شالیزاری

۲

تولید حداقل ۳۰ تن علوفه‌تر تریپیکاله در هکتار

۳

میزان تولید علوفه‌تر در صورت کشت دوم تریپیکاله در ۱۰ هزار هکتار شالیزار: ۳۰۰ هزار تن

۴

میانگین افزایش درآمد کشاورز به ازای هر هکتار کشت تریپیکاله حداقل ۱۰۰ میلیون ریال

۵

امکان افزایش درآمد کشاورزان در ۱۰ هزار هکتار: ۱۰۰۰ میلیارد ریال